

ERASMUS+ KA2: Cooperation for innovation and the
exchange of good practices

"ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ"

ΟΔΗΓΟΣ ΈΡΓΟΥ

2022

Πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1. ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΆΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ	5
1.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΉΧΟΥ	5
1.1.1. Τύποι ηχητικής περιγραφής	5
1.1.2. Γενικοί κανόνες για τη δημιουργία ενός σεναρίου	6
1.1.3. Τεχνικές αρχές που πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τη δημιουργία ηχητικής περιγραφής για οπτικοακουστικά έργα:	7
1.1.4. Αποδέκτες της ακουστικής περιγραφής	8
1.2. ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΚΩΦΟΥΣ	9
1.2.1. Κανόνες υποτιτλισμού για άτομα με ευχέρεια στην πολωνική φωνητική γλώσσα, διαίρεση κειμένου	9
1.2.2. Κανόνες για τη δημιουργία συντομογραφιών κειμένου	11
1.2.3. Στυλ	12
1.2.4. Γλωσσική ορθότητα	12
1.2.5. Περιγραφή ήχων και θορύβων	12
1.2.6. Χρόνος προβολής υποτίτλων, συγχρονισμός με την εικόνα	13
1.2.7. Κανόνες υποτιτλισμού για άτομα που μαθαίνουν την πολωνική φωνητική γλώσσα ..	14
2. ΈΡΓΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	15
2.1. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	15
2.2. ΕΤΑΪΡΟΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ	16
2.2.1. CENTRUM KULTURY WROCLAW-ZACHOD (Πολωνία)	16
2.2.2. ASOCIATIA CULTURALA REPLIKA (Ρουμανία)	18
2.2.3. VIESOJI ISTAIGA KAUNO IVAIRIU TAUTU KULTURU CENTRAS (Λιθουανία)	19
2.2.4. LATVIJAS KULTURAS AKADEMIJA (Λετονία)	20
2.2.5. DOREA EDUCATIONAL INSTITUTE (Κύπρος)	21

2.3.	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ.....	22
2.3.1.	Ακουστική περιγραφή στις εικαστικές τέχνες (Λιθουανία)	22
2.3.2.	Ακουστική περιγραφή σε ταινίες (Λετονία).....	22
2.3.3.	Ακουστική περιγραφή σε θεατρικές παραστάσεις (Ρουμανία).....	23
2.3.4.	Υποτιτλισμός για κωφούς σε ταινίες, θεατρικές παραστάσεις και τηλεοπτικά προγράμματα (Κύπρος).....	24
3.	ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΚΑΘΕΝΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ..	25
3.1.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΉΧΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ	25
3.2.	ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ.....	27
3.3.	ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΛΑΤΒΙΑ.....	28
3.4.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΉΧΟΥ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ.....	29
3.5.	ΥΠΌΤΙΤΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	30
4.	ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	33

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έλλειψη αποτελεσματικών λύσεων όσον αφορά την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στον πολιτισμό και στις δραστηριότητες διαμόρφωσης του πολιτισμού αποτελεί αναμφίβολα πρόβλημα στη σύγχρονη Ευρώπη. Υπάρχουν χώρες στις οποίες τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να έχουν χειρότερη μεταχείριση ως πολίτες, ακόμη και "αποκλεισμένοι". Υπάρχει έλλειψη λύσεων που θα επέτρεπαν στα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική/πολιτιστική ζωή.

Το επίπεδο προσβασιμότητας του πολιτισμού και η προσαρμογή της πολιτιστικής προσφοράς στις ανάγκες των αποκλεισμένων από αυτόν ατόμων βρίσκεται σε διαφορετικά επίπεδα στις ευρωπαϊκές χώρες. Οι δυτικοευρωπαϊκές χώρες (πλουσιότερες) χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη ποικιλία προγραμμάτων που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία. Από την άλλη πλευρά, οι φτωχότερες χώρες, όπως η Ανατολική Ευρώπη, δεν εφαρμόζουν καθόλου ή στο ελάχιστο την αρχή της προσβασιμότητας. Έχουμε υλοποιήσει το έργο "Ακουστική περιγραφή και υπότιτλοι κατά του αποκλεισμού" για να αλλάξουμε αυτή την πραγματικότητα.

Το έργο είχε ως στόχο την αντιμετώπιση των διακρίσεων. Αυτό αναφέρεται στην εξίσωση των δικαιωμάτων πρόσβασης στον πολιτισμό, την εργασία, την επιστήμη και την αξιοπρεπή ζωή όλων των αποδεκτών τους, ανεξάρτητα από την αναπηρία, την κοσμοθεωρία ή την κοινωνική ή οικονομική κατάσταση. Η ενεργός συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας. Κατά τη γνώμη μας, οι ηχητικές περιγραφές και οι υπότιτλοι για τους κωφούς θα πρέπει να αποτελούν πρότυπο στη λειτουργία όλων των ευρωπαϊκών πολιτιστικών ιδρυμάτων.

Η έρευνα που διεξήγαγε το Centrum Kultury Wroclaw-Zachod δείχνει ότι παρά τη σαφή αύξηση των προτάσεων που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία, ο αριθμός τους είναι ανεπαρκής. Ο λόγος γι' αυτό είναι, μεταξύ άλλων, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού που θα μπορούσε να προσαρμόσει την τρέχουσα προσφορά στις ανάγκες των ατόμων με προβλήματα όρασης και ακοής. Από την έρευνα και την περιβαλλοντική συνέντευξη είναι γνωστό ότι οι εργαζόμενοι στο πρόγραμμα των πολιτιστικών ιδρυμάτων του Wroclaw και των κέντρων της Κάτω Σιλεσίας που εργάζονται με άτομα με αναπηρίες κατανοούν τι είναι οι ηχητικές περιγραφές και οι υπότιτλοι. Ταυτόχρονα, δεν διαθέτουν τις ικανότητες και τις δεξιότητες για να εφαρμόσουν αυτές τις μεθόδους στη ζωή των ιδρυμάτων τους.

Η δράση μας ήταν μια απάντηση στα αιτήματα και τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία που θέλουν να συμμετέχουν ενεργά και ισότιμα στην κοινωνία. Το έργο "Ακουστική περιγραφή και υπότιτλοι κατά του αποκλεισμού" διεξήχθη με φορείς από τη Λιθουανία, την Κύπρο, τη Ρουμανία και τη Λετονία.

Ιδρύματα από χώρες όπου οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την προσαρμογή της πολιτιστικής προσφοράς στις ανάγκες των ατόμων με προβλήματα όρασης και ακοής είναι πρακτικά ανύπαρκτες.

1. ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΆΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

1.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΉΧΟΥ

Η ακουστική περιγραφή είναι μια λεκτική, ακουστική περιγραφή της εικόνας και του οπτικού περιεχομένου που περιέχεται σε ένα οπτικοακουστικό πρόγραμμα που προορίζεται για άτομα με αναπηρία λόγω οπτικής αναπηρίας, η οποία τοποθετείται σε μια εκπομπή ή διαδίδεται ταυτόχρονα με μια εκπομπή [Πολωνικός νόμος περί ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών της 25ης Μαρτίου 2011].

Η ακουστική περιγραφή - από το λατινικό audio (που αφορά την ακοή, τον ήχο) και το λατινικό description (που σχετίζεται με το σχέδιο, την περιγραφή) - είναι μια λεκτική περιγραφή οπτικού περιεχομένου για τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης, που μεταδίδεται από τα αυτιά (ακοή). "Η ακουστική περιγραφή ονομάζεται επίσης περιγραφή βίντεο ή περιγραφική αφήγηση. "

Πρόκειται για μια μέθοδο και ένα τεχνικό επίτευγμα για τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης. Περιγράφει πράγματα όπως χαρακτήρες σε ταινίες, διαβάζει όλους τους υπότιτλους σε μια ταινία ή θεατρική παράσταση και περιγράφει εκφράσεις προσώπου, τόπο δράσης και χειρονομίες. Χρησιμοποιείται σε μουσεία, κινηματογράφους, τηλεόραση, θέατρο, συναυλίες και αθλητικές παραστάσεις. Η ακουστική περιγραφή αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ανεξαρτησίας ενός ατόμου με οπτική αναπηρία. Επομένως, πρέπει να παρέχει πληροφορίες που θα σας επιτρέπουν να γνωρίζετε το οπτικό περιεχόμενο μιας ταινίας, παράστασης, εικόνας ή αθλητικής παράστασης.

1.1.1. Τύποι ακουστικής περιγραφής

Υπάρχουν τρεις τύποι ηχητικών περιγραφών:

1. αφήγηση από αναγνώστη ή παρουσιαστή, διαθέσιμη σε όλους τους θεατές, ζωντανή ακουστική περιγραφή
2. το ξεχωριστό soundtrack, διαθέσιμο για όσους ενδιαφέρονται, ηχογράφηση με περιγραφή ήχου
3. περιγραφή κειμένου του οπτικού υλικού που διαβάζεται από τον υπολογιστή

1.1.2. Γενικοί κανόνες για τη δημιουργία μιας δέσμης ενεργειών

Τι περιγράφουμε όταν δημιουργούμε μια ακουστική περιγραφή; Πρώτον, εικόνες: τι συμβαίνει στην οθόνη, πού λαμβάνει χώρα η δράση, πότε, ποιος και πώς εκτελεί τις περιγραφόμενες δραστηριότητες. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ηχητική περιγραφή ξεκινά πριν καν αρχίσει το βίντεο. Τότε ονομάζεται ηχητική εισαγωγή.

- Πριν ξεκινήσετε την εργασία σας, θα πρέπει να γνωρίζετε πολύ καλά το τραγούδι/αντικείμενο που θα περιγράψετε.
- Περιγράφουμε αυτό που βλέπουμε. Στη συνέχεια, προσπαθούμε να απαντήσουμε στις ερωτήσεις: ποιος, τι, πώς, πού και πότε.
- Από το γενικό στο ειδικό - η αρχή που πρέπει να ακολουθείται κατά την περιγραφή.
- Αρχικά, μια γενική περιγραφή που περιέχει όλα όσα είναι πιο σημαντικά σε ένα συγκεκριμένο έργο/εικόνα/σκηνή της ταινίας κ.λπ., και στη συνέχεια μια περιγραφή των λεπτομερειών που κατατάσσονται ανάλογα με τη σημασία της πληροφορίας.
- Το περιγράφουμε για να διεγείρουμε τη φαντασία.
- Χρησιμοποιούμε τις πιο ακριβείς λέξεις με πλούσιες, ευρείες έννοιες.
- Ψάχνουμε για συγκρίσεις, υπαινικτικά επίθετα, ακόμη και μεταφορές.
- Χρησιμοποιούμε ονόματα και όρους χρωμάτων, αλλά αποφεύγουμε σπάνιους/βιομηχανικούς όρους, π.χ. "αμάραντος", "φιστίκι" και "προοπτική βατράχου".
- Η αντικειμενικότητα της περιγραφής θα πρέπει να διατηρηθεί, χωρίς αξιολογήσεις, σχόλια, ερμηνείες ή λογοκρισία.
- Η ηχητική περιγραφή δεν πρέπει να περιλαμβάνει τις αξιολογήσεις και τις απόψεις μας.
- Δεν καλούμε άμεσα τα συναισθήματα των χαρακτήρων, αν αυτά προκύπτουν με προφανή τρόπο από τις εκφράσεις του προσώπου (π.χ. ένα πλατύ χαμόγελο) ή τον τόνο και το περιεχόμενο της δήλωσης.
- Αποφεύγουμε τη λογοκρισία δραστικών, βίαιων, ερωτικών και πορνογραφικών σκηνών. Αντιθέτως, τις περιγράφουμε με ειλικρίνεια αλλά χωρίς υπερβολικές λεπτομέρειες και δεν χρησιμοποιούμε χυδαίο λεξιλόγιο.
- Η 100% αντικειμενικότητα δεν είναι δυνατή. Η ηχητική περιγραφή είναι πάντα υποκειμενική, διότι αποτελεί επιλογή που γίνεται από έναν συγκεκριμένο περιγραφέα ήχου, προικισμένο με ατομική ευαισθησία, εμπειρία και πολιτισμικές ικανότητες.
- Η περιγραφή απευθυνόταν σε μια συγκεκριμένη ομάδα αποδεκτών, όπως τα παιδιά. Ως εκ τούτου, η ακουστική περιγραφή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες, προσδοκίες και συνήθειές τους.

- Στο μέτρο του δυνατού, η περιγραφή θα πρέπει να βρίσκεται σε υφολογική αρμονία με την ταινία/την παράσταση/το έργο τέχνης.
- Επιδέξια προσαρμογή της γλώσσας και του ύφους του λόγου. Η γλώσσα πρέπει να είναι ακριβής, σύντομη, περιγραφική και προσαρμοσμένη στις ανάγκες της ταινίας. Η περιγραφή θα πρέπει να είναι γλαφυρή και φυσική και το λεξιλόγιο όσο το δυνατόν πιο ποικίλο.
- Το κείμενο της ακουστικής περιγραφής θα πρέπει να επιμεληθεί και να αξιολογηθεί από άλλον περιγραφέα και να συμβουλευτεί τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης.
- Θα πρέπει να φροντίζουμε να διασφαλίζουμε την καλή ποιότητα της ηχογράφησης/ανάγνωσης της ακουστικής περιγραφής.

1.1.3. Τεχνικές αρχές που πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τη δημιουργία ηχητικών περιγραφών για οπτικοακουστικά έργα:

- Η ηχητική περιγραφή δεν πρέπει να υποβαθμίζει τους κρίσιμους ήχους της ταινίας ή της παράστασης. Θα πρέπει να βρίσκεται ανάμεσα στους διαλόγους του οπτικοακουστικού έργου.
- Δεν χρησιμοποιούμε κάθε διάλειμμα στην αρχική αφήγηση της ταινίας/παράστασης για την ακουστική περιγραφή.
- Δεν αναπαράγουμε τις πληροφορίες που περιέχονται στους διαλόγους και τους μη λεκτικούς ήχους.
- Η ακουστική περιγραφή πρέπει να αναφέρει τη δράση της ταινίας/παράστασης σε συνεχή βάση, σε ενεστώτα χρόνο.
- Επιλέγουμε τις πληροφορίες στην εικόνα και επιλέγουμε προσεκτικά τα αντικείμενα περιγραφής. Αυτά είναι συνήθως:
 - την εμφάνιση του χαρακτήρα, την κατά προσέγγιση ηλικία, τη στολή, τις εκφράσεις του προσώπου, τις χειρονομίες,
 - ενέργειες που εκτελούνται από τους χαρακτήρες,
 - τόπος και χρόνος δράσης (εποχή του έτους, εποχή της ημέρας),
 - αντικείμενα που συνθέτουν τη σκηνογραφία, δημιουργώντας τοπικό χρώμα, το κλίμα του τόπου και τη διάθεση της στιγμής.
 - Ας υποθέσουμε ότι η περιγραφή της εμφάνισης του χαρακτήρα, του τόπου δράσης, των σκηνικών είναι αδύνατη λόγω έλλειψης χρόνου. Στην περίπτωση αυτή, προσπαθούμε να επισυνάψουμε στην κύρια ηχητική περιγραφή προσθήκες που περιέχουν τέτοιες περιγραφές.
- Στο κείμενο της ηχητικής περιγραφής, περιλαμβάνουμε επίσης τα εξής:

- επιγραφές και περιγραφές γραφικών σημείων που εμφανίζονται στην οθόνη - συμπεριλαμβανομένων των λογότυπων των δημιουργών ή/και των παραγωγών,
- αναφέρουμε τα ονόματα των δημιουργών των ταινιών, που εμφανίζονται στην αρχή και στο τέλος,
- δίνουμε εξηγήσεις για διφορούμενους και δύσκολα αναγνωρίσιμους ήχους.
- Δεν χρησιμοποιούμε ονόματα χαρακτήρων πριν οι βλέποντες τους γνωρίσουν. Εκτός από τις ταινίες και τις παραστάσεις με πολλούς ηθοποιούς, στις οποίες υπάρχουν αρκετοί χαρακτήρες με παρόμοιες φωνές και το να αποκαλείτε τους χαρακτήρες με ψευδώνυμα μέχρι να γίνει γνωστό το όνομα θα ήταν πολύ προβληματικό λόγω έλλειψης χρόνου.
- Κρατάμε το γράψιμο όσο το δυνατόν πιο απλό. Αποφεύγουμε τις πολύπλοκες συντακτικές κατασκευές χρησιμοποιώντας απλές προτάσεις.
- Το σενάριο πρέπει να έχει σαφή γραφική μορφή και να περιέχει οδηγίες για τον αναγνώστη.
- Ηχογράφιση κειμένου περιγραφής ήχου:
 - σήμα - με διαφορετικό χρώμα, μεγαλύτερη γραμματοσειρά ή έντονη γραφή - ώστε να διακρίνεται σαφώς από τους διαλόγους. Η αποθήκευση των διαλόγων (ή τουλάχιστον των αποσπασμάτων τους) στο σενάριο διευκολύνει τον αναγνώστη να προσανατολιστεί,
 - στην περίπτωση ηχογραφημένου οπτικοακουστικού υλικού, η στιγμή που ο αναγνώστης πρέπει να αρχίσει να διαβάζει πρέπει να επισημαίνεται με έναν κωδικό χρόνο,
 - υποθέστε ότι ενδείκνυται να αλλάξετε το ρυθμό ανάγνωσης. Στην περίπτωση αυτή, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται - σε παρένθεση, με μικρότερη γραμματοσειρά ή διαφορετικό χρώμα από το κείμενο της ακουστικής περιγραφής (π.χ. γρήγορα, αργά, σύμφωνα με την εικόνα κ.λπ.).

1.1.4. Αποδέκτες της ακουστικής περιγραφής

Κατά τη δημιουργία μιας ηχητικής περιγραφής, πρέπει να θυμάστε τις διαφορετικές ομάδες αποδεκτών. Ο διαχωρισμός σε τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης δεν υπερβαίνει τις σημαντικές διαφορές. Πολύ σημαντικός, και ίσως ακόμη πιο σημαντικός, είναι ο διαχωρισμός σε τυφλούς από τη γέννησή τους και σε τυφλούς κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Οι ομάδες αυτές διαφέρουν ως προς τη γνώση του κόσμου των εικόνων, των χρωμάτων, της χωρικής φαντασίας, της ικανότητας ανάγνωσης της γλώσσας μιας ταινίας ή ενός θεάτρου και της κατανόησης των τυπικών διαδικασιών που εγγράφονται στα οπτικά και οπτικοακουστικά έργα τέχνης. Η ποικιλομορφία των αναγκών και οι διαφορετικοί διαχωρισμοί των ικανοτήτων των δυσλειτουργικών αποδεκτών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να προσαρμόζονται στην πράξη. Ωστόσο, γίνεται μόνο μία έκδοση της ακουστικής περιγραφής, η οποία θέτει σε κίνδυνο τις ανάγκες των διαφορετικών θεατών.

1.2. ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ ΓΙΑ ΚΩΦΟΥΣ

Υπότιτλοι για κωφούς και άτομα με προβλήματα ακοής - πρόκειται να δοθεί η δυνατότητα στα άτομα με προβλήματα ακοής να επωφεληθούν όσο το δυνατόν πληρέστερα από το οπτικοακουστικό περιεχόμενο, ώστε οι ομάδες αυτές των θεατών να κατανοήσουν το περιεχόμενο των ταινιών, των θεατρικών παραστάσεων, των τηλεοπτικών προγραμμάτων κ.λπ. αλλά και να νιώσουν ικανοποίηση από την πρόσληψή τους.

Επομένως, εκτός από τους διαλόγους, οι υπότιτλοι θα πρέπει να περιέχουν μη λεκτικές δηλώσεις των χαρακτήρων (φωνές και γρυλίσματα που εκφράζουν συναισθήματα), πληροφορίες σχετικά με βασικούς ήχους, θορύβους και μουσική υπόκρουση, καθώς και πληροφορίες που διευκολύνουν την αναγνώριση των χαρακτήρων.

Το κοινό των υποτίτλων για κωφούς και βαρήκοους είναι ποικίλο. Έχουν διαφορετικές ανάγκες, οι οποίες εξαρτώνται από τον τύπο και τον βαθμό της δυσλειτουργίας της ακοής, καθώς και από τις γλωσσικές ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων ανάγνωσης και της γνώσης του κόσμου των μη λεκτικών ήχων.

- Η πρώτη ομάδα - είναι τα άτομα που μιλούν άπταιστα τη φωνητική γλώσσα (συμπεριλαμβανομένων των περισσότερων ατόμων με προβλήματα ακοής και των ατόμων που έχασαν την ακοή τους κατά τη διάρκεια της ζωής τους).
- Η δεύτερη ομάδα - είναι τα άτομα που είναι κωφά από τη γέννησή τους, των οποίων η πρώτη γλώσσα είναι η νοηματική γλώσσα και οι οποίοι μαθαίνουν φωνητική ως δεύτερη γλώσσα.

Ένα ξεχωριστό ζήτημα είναι να γίνουν διαθέσιμοι οι υπότιτλοι για άτομα με ταυτόχρονη δυσλειτουργία ακοής και όρασης - για παράδειγμα, δημιουργώντας τη δυνατότητα μεγέθυνσης των υποτίτλων.

Το ιδανικό θα ήταν να ετοιμάζονται δύο εκδόσεις υποτίτλων: μία για άτομα που μιλούν άπταιστα τη φωνητική και μία για άτομα που χρησιμοποιούν τη νοηματική γλώσσα και μαθαίνουν τη φωνητική. Θα πρέπει να προετοιμάσουμε το σενάριο ώστε να περιλαμβάνει και τις δύο ομάδες.

1.2.1. Κανόνες υποτιτλισμού για άτομα που μιλούν άπταιστα τη φωνητική γλώσσα, διαίρεση κειμένου

- Μια γραμμή υποτίτλων περιέχει έως και 40 χαρακτήρες, επειδή αυτό είναι το μέγιστο που μπορείτε να διαβάσετε αποτελεσματικά. Στην πράξη, ο αριθμός των χαρακτήρων εξαρτάται από τις τεχνολογικές δυνατότητες.

- Η επιγραφή δεν πρέπει να υπερβαίνει τις δύο γραμμές. Οι υπότιτλοι τριών γραμμών είναι επίσης αποδεκτοί, αλλά δεν πρέπει να καλύπτουν σημαντικά στοιχεία στην οθόνη.
- Όταν διαιρούμε την επιγραφή σε στίχους, λαμβάνουμε υπόψη το σύνολο του νοήματος: δεν διακόπτουμε καμία σύνδεση λέξεων (δεν διαχωρίζουμε το όνομα από το επώνυμο, το χαρακτηριστικό από το αντικείμενο, την πρόθεση από το ουσιαστικό, το μόριο από την αντωνυμία, δεν αφήνουμε συνδέσμους στο τέλος της γραμμής κ.λπ.
- Η επιγραφή που εμφανίζεται στην οθόνη πρέπει να περιέχει ολόκληρη την πρόταση. Μπορείτε να μετατρέψετε μια μεγάλη, σύνθετη πρόταση σε πολλές μεμονωμένες προτάσεις για καλή λήψη.
- Ας υποθέσουμε ότι είναι αδύνατο να μετατραπεί μια σύνθετη πρόταση σε μεμονωμένες προτάσεις και είναι απαραίτητο να διαιρεθεί σε δύο ή ακόμη και τρεις γραμμές υπότιτλων. Στην περίπτωση αυτή, κάθε επιγραφή θα πρέπει να αποτελεί ένα συντακτικό σύνολο, το οποίο κατά προτίμηση να τελειώνει με ένα σημείο στίξης (κόμμα, άνω τελεία κ.λπ.).

Κατά την ηχογράφηση του διαλόγου, πρέπει:

- Σε μια επιγραφή, συγκεντρώστε μονοσειρικά θέματα που αποτελούν ένα λογικό σύνολο - π.χ. μια ερώτηση και μια απάντηση.
- Στην αρχή των γραμμών, βάζουμε παύλες (" -") και το κείμενο γράφεται μετά το κενό.

Τύποι και χρώματα γραμματοσειράς, ειδικοί χαρακτήρες:

- Χρησιμοποιήστε απλή γραμματοσειρά και αποφύγετε την πλάγια γραφή.
- Το μεγαλύτερο μέρος του κειμένου είναι συνήθως γραμμένο με λευκή γραμματοσειρά.
- Για τη διευκόλυνση της αναγνώρισης - οι δηλώσεις του κύριου ή δύσκολα αναγνωρίσιμου χαρακτήρα (π.χ. που συνήθως μιλάει από μακρινό πλάνο ή από απόσταση - όπως ο αφηγητής ή ο τηλεφωνητής) θα πρέπει να επισημαίνονται με διαφορετικό χρώμα (π.χ. , κίτρινο, πράσινο, μπλε) - από την αρχή έως το τέλος της ταινίας. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να διακριθούν δύο, τρεις ή το πολύ τέσσερις ήρωες. Ένας σημαντικότερος αριθμός χρωμάτων θα μπορούσε να δημιουργήσει πρόβλημα στον παραλήπτη.
- Κατά την ανάπτυξη υποτίτλων για μια ταινία με σασπένς (π.χ. εγκληματίας), θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή κατά την ανάθεση των χρωμάτων, ώστε να μην υποδηλώνεται πρόωρα η λύση της δράσης - για παράδειγμα, διακρίνοντας με χρώμα έναν φαινομενικά ασήμαντο ήρωα, ο οποίος τελικά θα έχει θεμελιώδη αντίκτυπο στην ταινία.
- Όταν είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί ο ομιλητής που δεν διακρίνεται από κάποιο χρώμα, χρειάζεται να προηγηθεί η γραμμή του: όνομα, επώνυμο, λειτουργία, σύντομη περιγραφή, που περιέχει ένα χαρακτηριστικό του χαρακτήρα κ.λπ. Γράφουμε αυτές τις πληροφορίες με λευκά κεφαλαία και τελειώνουμε με το σύμβολο της άνω και κάτω τελείας (":").

- Τα Whitecaps καταγράφουν επίσης μεταφράσεις ξενόγλωσσων υποτίτλων που εμφανίζονται στην οθόνη - τίτλοι στον Τύπο, κείμενα στην οθόνη ενός υπολογιστή, πίνακες πληροφοριών, τοπωνύμια, πινακίδες κ.λπ.
- Οι περιγραφές των ήχων, των θορύβων και της μουσικής υπόκρουσης πρέπει να διαχωρίζονται σαφώς από το κείμενο των διαλόγων. Είναι προτιμότερο να τοποθετούνται σε παρένθεση, καθώς σπάνια χρησιμοποιούνται σε υπότιτλους ταινιών (ιδίως τετράγωνων).
- Χρησιμοποιούμε λευκή γραμματοσειρά για το σκοπό αυτό. Οι εξαιρέσεις είναι οι κραυγές και τα γρυλίσματα που εκπέμπονται από τους χαρακτήρες που διακρίνονται από το χρώμα και τις πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο ομιλίας τους - καλό είναι να τα γράφετε με το ίδιο χρώμα.
- Η ψηφιακή έκδοση των υποτίτλων πρέπει να συνδυάζεται με γραφικές ενδείξεις, όπως η πηγή του ήχου (τηλεόραση, ραδιόφωνο, τηλέφωνο), η μουσική κ.λπ.

1.2.2. Κανόνες για τη δημιουργία συντομογραφιών κειμένου

- Η συντόμευση των δηλώσεων των χαρακτήρων επιβάλλεται συνήθως από τα πρότυπα της μέσης ταχύτητας ανάγνωσης (σχετικά με τα πρότυπα - αργότερα στο κείμενο).

Τα ακόλουθα πρέπει να παραλείπονται:

- άσχετες με τις δηλώσεις πλοκής των επεισοδιακών χαρακτήρων, τις ραδιοφωνικές, τηλεοπτικές δηλώσεις κ.λπ,

- Επαναλήψεις (εκτός αν είναι σχετικές με το νόημα της δήλωσης ή τον χαρακτηρισμό του ήρωα),
- λεκτικά "στηρίγματα" που δεν συνεισφέρουν τίποτα στο περιεχόμενο,
- στίχοι τραγουδιών και άλλα ξεχωριστά έργα που περιέχονται στην ταινία ή το πρόγραμμα, εφόσον το περιεχόμενό τους δεν αναφέρεται στο περιεχόμενο του σημαντικότερου μηνύματος,

Δεν πρέπει να παραλείπεται:

- επιβεβαιώσεις, διαψεύσεις,
- συναισθηματικές κραυγές,
- ονόματα ηρώων κ.λπ. - εάν είναι απαραίτητα για την κατανόηση της πλοκής και την αναγνώριση των χαρακτήρων,
- στίχοι τραγουδιών και άλλα ξεχωριστά έργα που περιέχονται στην ταινία ή το πρόγραμμα, εφόσον το περιεχόμενό τους αναφέρεται στο περιεχόμενο του κριτικού μηνύματος,
- αν μπορείτε να δείτε το πρόσωπο του ομιλητή, θα πρέπει να καταγράψετε όλες τις λέξεις που ειπώθηκαν, ώστε οι αναγνώστες χειλιών να αποφεύγουν τη γνωστική ασυμφωνία,

- εάν είναι απαραίτητες οι συντομογραφίες - οι υπότιτλοι θα πρέπει να περιέχουν όσο το δυνατόν περισσότερες λέξεις του ήρωα,
- στα λογοτεχνικά κείμενα, ιδίως στα ρυθμικά, όταν κάνουμε συντομεύσεις, δεν παραλείπουμε μεμονωμένες λέξεις αλλά τυπικές τρύπες. Προσπαθούμε να διατηρήσουμε την ομοιοκαταληξία και τον ρυθμό του πρωτοτύπου.

1.2.3. Στυλ

- Όταν αναδιατυπώνετε το κείμενο λόγω της ανάγκης για συντομογραφίες, δεν πρέπει να αντικαθιστάτε λέξεις που ανήκουν στο υψηλό ύφος με λέξεις της καθημερινής γλώσσας και αντίστροφα, ή ουδέτερες λέξεις - χαρακτηρισμένες και αντίστροφα.
- Στους υπότιτλους, θα πρέπει να αντικατοπτρίζετε το ύφος του χαρακτήρα, το οποίο αποτελεί στοιχείο των χαρακτηριστικών του - π.χ., χρήση υπερβολικών φράσεων, συχνή χρήση λέξεων (όπως, ωστόσο, γενικά, ακριβώς, κατά μία έννοια, ακριβώς έτσι), γλωσσικά λάθη.
- Είναι επίσης απαραίτητο να παρουσιαστεί το ύφος του κειμένου (αρχαϊσμοί, διάλεκτοι, αργκό - περιβαλλοντικά), καταγράφοντας επιλεγμένους αρχαϊκούς τύπους και κανονικούς διαλεκτικούς τύπους, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι το μήνυμα παραμένει κατανοητό (εκτός αν το ακατανόητο είναι σκόπιμο).
- Εάν η συσσώρευση αρχαϊκών ή διαλεκτικών μορφών είναι μεγάλη - π.χ. , "Bele kaj nie byda robioš, yno na grubie abo na banie! ", είναι απαραίτητο να συμπεριληφθεί μια μετάφραση του κειμένου σε μια σύγχρονη γενική γλώσσα, της οποίας προηγούνται πληροφορίες σχετικά με την αρχαϊσμό ή τη διάλεκτο: [μιλάει τη σιλεσιανή διάλεκτο]: "Δεν θα δουλέψω πουθενά, παρά μόνο σε ορυχείο ή στο σιδηρόδρομο! ".

1.2.4. Γλωσσική ορθότητα

Ο δημιουργός των υποτίτλων υποχρεούται να τηρεί τα κριτήρια γλωσσικής ορθότητας, εκτός εάν τα γλωσσικά λάθη αποτελούν χαρακτηριστικό γνώρισμα του ήρωα της ταινίας/του προγράμματος.

Θα πρέπει να καθιερωθεί η ορθή γραφή των σπάνιων ονομάτων, των νεολογισμών και των νέων δανείων από άλλες γλώσσες που δεν έχουν ακόμη συμπεριληφθεί στα λεξικά. Αν δεν βρούμε την ερμηνεία των γλωσσολόγων, χρησιμοποιούμε την πιο πιθανή ορθογραφία - κατ' αναλογία με μορφές που συνάδουν με τους κανόνες.

1.2.5. Περιγραφή ήχων και θορύβων

Είναι επιτακτική ανάγκη να ενημερώνετε για όλους τους ήχους που είναι σημαντικοί για την κατανόηση της δράσης (ακόμη και για τις συντομογραφίες στους διαλόγους).

Δεν περιγράφουμε προφανείς ήχους που προκύπτουν αδιαμφισβήτητα από την εικόνα, εκτός αν ο ήχος είναι χαρακτηριστικός, σχεδόν αθόρυβος ή άλλος, και αντανακλά τις προθέσεις του ήρωα.

Λόγω της αμφισημίας των κραυγών και των συναισθηματικών γρυλλισμάτων (π.χ. το Αχ! μπορεί να εκφράσει: χαρά, απόλαυση, ευδαιμονία, κατάπληξη, φόβο, θυμό και πόνο), είναι μερικές φορές απαραίτητο να προηγούνται πληροφορίες σχετικά με τα συναισθήματα των χαρακτήρων (μόνο αν τα συναισθήματα δεν εκφράζονται με εκφράσεις του προσώπου και δεν προκύπτουν από τα συμφραζόμενα). Π.χ: [Αχ!

Είναι απαραίτητο να περιγραφεί ο χαρακτηριστικός τρόπος ομιλίας των χαρακτήρων της ταινίας (π.χ. πολύ γρήγορος ή πολύ αργός ρυθμός, ελάττωμα ομιλίας, στοιχεία διαλέκτου ή αργκό, μίμηση του τρόπου ομιλίας κάποιου, κ.λπ.).

Είναι απαραίτητο να ενημερώσετε για τις προθέσεις του ήρωα που έρχονται σε αντίθεση με το περιεχόμενο της δήλωσης (ειρωνεία, σαρκασμός κ.λπ.).

Οι ήχοι και οι θόρυβοι που συνδημιουργούν το τοπικό χρώμα, την ατμόσφαιρα του τόπου και τη διάθεση της στιγμής απαιτούν επίσης περιγραφή.

Θα πρέπει επίσης να περιγράφονται όλοι οι υπόλοιποι ήχοι και θόρυβοι, ακόμη και οι φαινομενικά ασήμαντοι, εφόσον οι ήρωες της ταινίας αντιδρούν σε αυτούς.

Η φύση της κινηματογραφικής μουσικής - που συνδημιουργεί τη διάθεση ή "σχολιάζει" την πλοκή - θα πρέπει να περιγράφεται με την παρουσίαση των συναισθημάτων της (χαρούμενη, εύθυμη, λυπητερή, συγκινητική, ενοχλητική μουσική κ.λπ.).

- Ο τίτλος, ο συνθέτης ή ο ερμηνευτής δίνεται μόνο για πολύ διάσημα έργα ή για άλλους σημαντικούς για την πλοκή λόγους.

1.2.6. Χρόνος προβολής υποτίτλων, συγχρονισμός με την εικόνα

- Ο χρόνος εμφάνισης της επιγραφής εξαρτάται από τη μέση ταχύτητα ανάγνωσης - 12-15 χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο. Ένας μεμονωμένος υπότιτλος δεν πρέπει να εμφανίζεται για περισσότερο από 7 δευτερόλεπτα ή λιγότερο από ένα δευτερόλεπτο.
- Οι γειτονικοί υπότιτλοι δεν πρέπει να εμφανίζονται ένας προς έναν, αλλά χωρίς διακοπή.
- Είναι καλύτερο όταν ο υπότιτλος εμφανίζεται ταυτόχρονα με την έναρξη του ήχου και εξαφανίζεται μαζί του.
- Θα πρέπει να συγχρονίσουμε το ρυθμό των υποτίτλων με το μοντάζ της ταινίας ή άλλου οπτικοακουστικού υλικού.
- Η επεξεργασία της εικόνας δεν πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια της προβολής της επιγραφής - οι υπότιτλοι πρέπει να εμφανίζονται στην αρχή της λήψης και να εξαφανίζονται στο τέλος (φυσικά, αν η λήψη διαρκεί πολύ ώρα, μπορείτε να προβάλλετε πολλούς υπότιτλους).
- Η αποφυγή περικοπών κατά την εμφάνιση της επιγραφής είναι ιδιαίτερα σημαντική στην περίπτωση σύντομων κειμένων (μίας ή δύο λέξεων). Η επιγραφή θα πρέπει να εμφανίζεται το αργότερο ένα δευτερόλεπτο πριν από την αλλαγή του πλάνου ή να εξαφανίζεται το νωρίτερο ένα δευτερόλεπτο μετά την αλλαγή του πλάνου (διαφορετικά, η "εικόνα άλματος" προκαλεί δυσφορία και κακή υποδοχή).

1.2.7. Κανόνες υποτιτλισμού για άτομα που μαθαίνουν τη φωνητική γλώσσα

Εκτός από τις αρχές που αναφέρθηκαν παραπάνω, θα πρέπει επίσης να συμπεριλάβουμε τα εξής:

Ο χρόνος προβολής υποτίτλων για άτομα που μαθαίνουν την πιο δύσκολη φωνητική γλώσσα θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος, επειδή θα πρέπει να υποτεθεί χαμηλότερη ταχύτητα ανάγνωσης: 10-12 χαρακτήρες ανά δευτερόλεπτο.

Η κατασκευή της δήλωσης πρέπει να απλοποιηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο - να αντικατασταθούν οι σύνθετες προτάσεις με μεμονωμένες προτάσεις σε απλή σειρά.

Για να ικανοποιήσετε τις προαναφερθείσες απαιτήσεις, πρέπει συνήθως να συντομεύσετε το κείμενο στο ελάχιστο αναγκαίο για την κατανόηση της πλοκής.

Αποφύγετε σπάνιες, αρχαϊκές, διαλεκτικές και διφορούμενες λέξεις, εκτός αν βλέπετε το πρόσωπο του ομιλητή στην οθόνη. Αυτός ο κανόνας δεν ισχύει επίσης για τα διάσημα αποφθέγματα - τα διατηρούμε αμετάβλητα.

Όταν προσπαθούμε να διατηρήσουμε το ύφος των δηλώσεων των χαρακτήρων ή το στυλιζάρισμα του κειμένου (αρχαϊσμοί, διάλεκτοι, αργκό), θα πρέπει να περιοριστούμε σε λίγα μόνο σήματα στυλιζάρισμα, κατά προτίμηση λεξιλογικά, όχι κλιτικά και φωνητικά.

Οι ρητορικές ερωτήσεις πρέπει να μετατρέπονται σε δηλωτικές προτάσεις που εκφράζουν την ίδια πρόθεση.

Οι ειρωνικές, σαρκαστικές και άλλες δηλώσεις με υπονοούμενα επαναδιατυπώνονται, αντιπροσωπεύοντας άμεσα τις προθέσεις του ομιλητή.

Οι παραλήπτες θα μπορέσουν να εμπλουτίσουν το απόθεμα των λέξεων που αφορούν τον κόσμο των ήχων, αν συμπεριλάβουμε φωνές και θαυμαστικά που εκφράζουν διάφορα συναισθήματα και περιγράψουμε όλους τους ήχους και τους θορύβους, που δεν είναι απαραίτητα κρίσιμοι για την κατανόηση της δράσης, της διάθεσης ή των χαρακτηριστικών των ηρώων, ακόμη και αν αναπαράγουν το νόημα των λεκτικών πληροφοριών - π.χ. , Au! Με πονάει!

Στην περίπτωση ταινιών και προγραμμάτων για παιδιά, αν μπορείτε να δείτε την πηγή ενός ήχου, χρησιμοποιούμε κυρίως ονοματοποιήσεις και ηχομημητικά ουσιαστικά - π.χ. , Boom! Bam! Hau, hau! Knock, knock!

2. ΈΡΓΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

2.1. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Ο κύριος στόχος του έργου ήταν η βελτίωση των προσόντων και των δεξιοτήτων του πολιτιστικού προσωπικού στη δημιουργία ηχητικών περιγραφών και υποτίτλων για κωφούς και η προσαρμογή του προγράμματος που προσφέρεται για την υποδοχή από άτομα με προβλήματα όρασης και ακοής. Ως εκ τούτου, οργανώθηκαν εργαστήρια για τη δημιουργία ηχητικών περιγραφών για ταινίες, θεατρικές παραστάσεις, εικαστικές τέχνες και τη δημιουργία υποτίτλων για κωφούς.

Η ομάδα-στόχος αποτελούνταν από υπαλλήλους πέντε ιδρυμάτων-εταίρων από τη Λιθουανία, τη Λετονία, τη Ρουμανία, την Κύπρο και την Πολωνία. Η διεθνής συνεργασία επέτρεψε όχι μόνο την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών, αλλά και τη συζήτηση σχετικά με τη διαθεσιμότητα του πολιτισμού για τα άτομα με αναπηρία στις χώρες της ΕΕ.

Το έργο ανέλαβε την υλοποίηση τεσσάρων εργαστηρίων διάρκειας 5 ημερών:

- Ακουστική περιγραφή στις εικαστικές τέχνες (Λιθουανία)
- Περιγραφή ήχου σε ταινίες (Λετονία)
- Ακουστική περιγραφή σε θεατρικές παραστάσεις (Ρουμανία)
- Υποτιτλισμός για κωφούς σε κινηματογραφικές, θεατρικές παραστάσεις και τηλεοπτικά προγράμματα (Κύπρος)

Στο εργαστήριο συμμετείχαν 25 άτομα, πέντε άτομα από κάθε εταίρο. Ήταν υπάλληλοι πολιτιστικών ιδρυμάτων, καλλιτέχνες και συνεργαζόμενοι φορείς. Η συμμετοχή σε μαθήματα κατάρτισης βοήθησε τους συμμετέχοντες να αποκτήσουν νέες ικανότητες και δεξιότητες. Τους επέτρεψε επίσης να διευρύνουν και να αλλάξουν τα επαγγελματικά τους προσόντα, διευρύνοντας έτσι την πολιτιστική προσφορά του εγχώριου φορέα. Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων θα επιτρέψουν στους συμμετέχοντες τους να πραγματοποιήσουν ολοκληρωμένα διάφορες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, παρέχοντας στους αποδέκτες με προβλήματα όρασης και ακοής διεθνή πρότυπα. Η επέκταση της τρέχουσας προσφοράς με προτάσεις για κωφούς και τυφλούς θα επηρεάσει θετικά την ανάπτυξη του κοινού. Επιπλέον, θα ελαχιστοποιήσει το φαινόμενο του αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου (εκτός από τον κύριο στόχο), επιτεύχθηκαν επίσης πολλοί ενδιάμεσοι στόχοι:

- γνωριμία με το περιβάλλον και τις ανάγκες των κωφών και τυφλών,
- την απόκτηση της ικανότητας δημιουργίας προγραμμάτων που ενσωματώνουν όλες τις ομάδες συμμετεχόντων,
- εμπάθυση των επαγγελματικών και μη επαγγελματικών δεξιοτήτων τους,
- ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών.

2.2. ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ

2.2.1. CENTRUM KULTURY WROCLAW-ZACHOD (Πολωνία)

Η αποστολή του Centrum Kultury Wrocław-Zachod είναι να εστιάζει στη ζωή μιας συγκεκριμένης κοινότητας, να δημιουργεί ένα χώρο για συγγραφείς, να καλλιεργεί πολιτιστικές παραδόσεις και πρότυπα και να υποστηρίζει την κοινωνική ενσωμάτωση μέσω της κοινωνικοπολιτιστικής εμπύχωσης, της πολιτιστικής εκπαίδευσης και της προώθησης καλλιτεχνικών φαινομένων. Ένα εξίσου σημαντικό μήνυμα του Κέντρου είναι η οργάνωση δραστηριοτήτων και εργασιών για την προσβασιμότητα στον πολιτισμό των ατόμων με σωματικές και διανοητικές αναπηρίες.

Από το 2002, από την αρχή της δραστηριότητάς του, το Πολιτιστικό Κέντρο διοργανώνει πολιτιστικές και πολιτιστικές δραστηριότητες για "αποκλεισμένους" ανθρώπους. Υλοποιώντας εθνικά και διεθνή προγράμματα, το Κέντρο επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή στον πολιτισμό και την καλλιτεχνική ανάπτυξη για όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης.

Εθνικά και διεθνή έργα:

1. "Ανοιχτές πόρτες - ενσωμάτωση" - ένα πρόγραμμα που απευθύνεται σε παιδιά και νέους με αναπηρία και υγιείς, βασισμένο στην κοινή εργασία όλων των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα για τη θεατρική παράσταση.
2. "Ani mój" - εργαστήρια κινηματογραφικών ταινιών κινουμένων σχεδίων επίσης για τυφλά παιδιά και νέους, που οδηγούν στη δημιουργία ταινιών κινουμένων σχεδίων με διάφορες μεθόδους.
3. "Αποκλεισμένοι από τον πολιτισμό" - διάφορες εκδόσεις έργων που βασίζονται κυρίως στην υλοποίηση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων με ηχητική περιγραφή και υπότιτλους για κωφούς (προβολές ταινιών, θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις, δημιουργικά εργαστήρια και εργαστήρια για τη δημιουργία ηχητικής περιγραφής).
4. "Ισλανδία και Πολωνία κατά του αποκλεισμού από τον πολιτισμό" - δραστηριότητες που βασίζονται στην ακουστική περιγραφή, οι οποίες διεξάγονται στην Πολωνία και την Ισλανδία και σχετίζονται με την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των δύο χωρών.

5. "Castle" - ένα διεθνές πρόγραμμα προώθησης της ακουστικής περιγραφής στις επιχειρήσεις.
6. "Be able to meet" - ένα σχέδιο κατάρτισης που προετοιμάζει τους συμμετέχοντες να εργαστούν με άτομα με αναπηρίες.
7. TON- International Review of Creativity of People with Disabilities (από το 2017) - παρουσιάσεις τραγουδιστών με αναπηρία, εικαστικών καλλιτεχνών και θεάτρων από την Πολωνία και ευρωπαϊκές χώρες. Προώθηση της ευρέως εννοούμενης προσβασιμότητας.

Το Centrum Kultury Wroclaw-Zachod διοργανώνει επίσης πολλά καλλιτεχνικά εργαστήρια για παιδιά, νέους, ενήλικες και ηλικιωμένους με βάση την ισότητα με τα άτομα με αναπηρία. Αυτά περιλαμβάνουν την εκμάθηση κιθάρας και πιάνου, την παρακολούθηση θεατρικών, φωνητικών και κεραμικών εργαστηρίων, μαθήματα γιόγκα και πιλάτες. Επιπλέον, το Κέντρο διαθέτει ένα εκτεταμένο στούντιο κινηματογραφικών κινουμένων σχεδίων. Επαγγελματίες και καλλιτέχνες διευθύνουν μαθήματα σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων καλλιτεχνών με αναπηρία.

Το Κέντρο υλοποιεί επίσης έργα στο πλαίσιο των προγραμμάτων Creative Europe και Erasmus+. Αυτά είναι, μεταξύ άλλων, τα εξής: - το πρόγραμμα "Αλληλεγγύη":

1. "Φεστιβάλ Αγάπης" - Δημιουργική Ευρώπη - ένα διεθνές έργο που απευθύνεται σε άτομα με αναπηρία και υλοποιείται από κοινού με το θέατρο Replika από τη Ρουμανία και την Idea Association από την Ισπανία - διακανονισμός έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.
2. "Ακουστική περιγραφή κατά του αποκλεισμού" - Erasmus+, ένα έργο που απευθύνεται σε υπαλλήλους πολιτιστικών ιδρυμάτων και υλοποιείται από κοινού με το θέατρο Replika από τη Ρουμανία, το Viesoji Istaiga Kauno Ivariu Tautu Kultury Centras από τη Λιθουανία, τη Latvijas Kulturas Akadēmija από τη Λετονία και το Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο DOREA από την Κύπρο - διακανονισμός έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.
3. "Be able to meet" - Erasmus+, το πρόγραμμα που απευθύνεται σε εργαζόμενους πολιτιστικών ιδρυμάτων, το οποίο υλοποιείται από κοινού με το θέατρο Replika από τη Ρουμανία και την Idea Association από την Ισπανία - διακανονισμός έως τις 5 Οκτωβρίου 2022.
4. "Artist with disabilities online" - μια σειρά διεθνών εργαστηρίων που απευθύνονται σε καλλιτέχνες με αναπηρία και τους φροντιστές τους - που διεξάγεται με την Luetec από την Ιταλία και την Idea Association από την Ισπανία - υλοποίηση μέχρι τον Μάιο του 2023, διευθέτηση μέχρι τον Αύγουστο του 2023.
5. "Active Senior Academy" - έργο που απευθύνεται σε υπαλλήλους πολιτιστικών ιδρυμάτων και ηλικιωμένους, το οποίο υλοποιείται από κοινού με την Ένωση "Senior" από την Τσεχική Δημοκρατία - υλοποίηση έως τον Νοέμβριο του 2023, διακανονισμός έως τον Φεβρουάριο του 2024.

Δημιουργώντας ένα χώρο για συγγραφείς, καλλιεργώντας παραδόσεις και πολιτιστικά πρότυπα, καθώς και υποστηρίζοντας την κοινωνική και καλλιτεχνική ένταξη, το Centrum Kultury Wrocław-Zachód επικεντρώνεται στη συνεργασία με άλλα ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται για άτομα με αναπηρία από την Πολωνία και το εξωτερικό. Η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειριών αποτελούν προϋποθέσεις για τη βελτίωση και τη δημιουργία καλύτερων ευκαιριών για τα άτομα που αποκλείονται από τον πολιτισμό.

Το Πολιτιστικό Κέντρο απασχολεί 26 υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης, ετησίως περίπου 20 ειδικούς με σύμβαση εντολής και συμβάσεις για συγκεκριμένες εργασίες. Στο κέντρο, πολλαπλοί χώροι είναι απαραίτητοι για ορισμένες δραστηριότητες: μια αίθουσα παραστάσεων για 270 άτομα, δύο χώροι εργαστηρίων για 100 άτομα, αίθουσες μουσικής και τέχνης, ένας χώρος κινηματογραφικών ταινιών animation και εκθεσιακοί χώροι. Εκτός από τον βασικό εξοπλισμό, διαθέτει βρόχο επαγωγής, τον απαραίτητο εξοπλισμό για ακουστική περιγραφή και τεχνικές εγκαταστάσεις κινηματογράφησης. Επιπλέον, είναι πλήρως αρχιτεκτονικά προσαρμοσμένο για άτομα με αναπηρία.

2.2.2. ASOCIATIA CULTURALA REPLIKA (Ρουμανία)

Το Κέντρο Εκπαιδευτικού Θεάτρου REPLIKA, που βρίσκεται στην 4η συνοικία του Βουκουρεστίου, σχεδιάστηκε ως ένας ανεξάρτητος, διεπιστημονικός χώρος, που προωθεί τη συνεργασία μεταξύ επαγγελματιών καλλιτεχνών και μελών ευάλωτων κοινοτήτων, φέρνοντας το θέατρο πιο κοντά στο νεανικό κοινό που συμμετέχει βαθιά στην κοινωνία.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Replika, από το 2011, συνεργάζεται με άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο. Είναι πεπεισμένοι ότι η προσβασιμότητα στη σημερινή εποχή πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσω της εκπαίδευσης μέσω της τέχνης ως μορφή ενίσχυσης των αγνοημένων κοινωνικών ομάδων και έκφρασης των αναγκών και των προσδοκιών τους. Ως εκ τούτου, προωθεί την ελεύθερη πρόσβαση στην πολιτιστική εκπαίδευση ως θεμελιώδες δικαίωμα, διευρύνοντας την ελεύθερη και ισότιμη πολιτιστική πρόσβαση για όλα τα ακροατήρια.

Η REPLIKA πιστεύει σε έναν καλλιτέχνη-ακτιβιστή, που καθρεφτίζει την κοινωνία και υπερβαίνει τις πραγματικότητές μας, σε εκπαιδευτικές ουτοπίες που γίνονται πραγματικότητα, στην παιδαγωγική ως κοινή διαδικασία ανάδειξης κοινοτικών ιστοριών και σε ένα θέατρο που βασίζεται στη συνεργασία και στο σεβασμό της ιστορίας όλων.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Replika έχει σχετική εμπειρία σε θεατρικές δραστηριότητες με νέους. Δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον για τη δημιουργία παραστάσεων που βασίζονται σε θέματα όπως τα πολιτικά

δικαιώματα των παιδιών, η δημοκρατική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και η συμμετοχή της νέας γενιάς στα κοινά, καταγράφοντας θέματα με μεγάλο αντίκτυπο στη ρουμανική κοινωνία.

Το 2015 η Ένωση δημιούργησε έναν μοναδικό χώρο στο Βουκουρέστι - το Κέντρο Εκπαιδευτικού Θεάτρου Replika - αφιερωμένο στη συνεργασία καλλιτεχνών και αποκλεισμένων κοινοτήτων, μεταφέροντας έτσι φωνές σε κοινωνικά και πολιτικά αγνοημένες κατηγορίες και δημιουργώντας ένα θέατρο για την ένταξη, την αυτοπαρουσίαση, τη δημοκρατική συμμετοχή και την αλληλεγγύη.

2.2.3. VIESOJI ISTAIGA KAUNO IVAIRIU TAUTU KULTURU CENTRAS (Λιθουανία)

Το Πολιτιστικό Κέντρο Διαφορετικών Εθνών του Κάουνας (Kauno Ivaikiu Tautu Kulturu Centras - KITKC) είναι ένας άτυπος μη κερδοσκοπικός οργανισμός που δραστηριοποιείται στους τομείς του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και της νεολαίας εδώ και σχεδόν 15 χρόνια.

Διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας, εκμάθηση των διαφορετικών πολιτισμών, ενθάρρυνση της ένταξης των ατόμων στην κοινωνία, στόχευση των ευάλωτων και περιθωριοποιημένων ομάδων, δρομολόγηση πράξεων κατά των διακρίσεων, προώθηση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας, της ανεκτικότητας και των διαπολιτισμικών αξιών και δημιουργία μιας δημοκρατικής και δημόσιας κοινωνίας. Αυτοί είναι μεταξύ των κύριων στόχων του οργανισμού.

Το KИTKC εργάζεται σε δύο κύριες κατευθύνσεις που συνδέονται μεταξύ τους.

Η πρώτη ομάδα-στόχος είναι η αστική κοινωνία, η οποία πλήττεται από αρνητικές διαδικασίες διακρίσεων. Το Κέντρο δρομολογεί και οργανώνει την υποστήριξη μη κυβερνητικών οργανώσεων και εθνικών μειονοτήτων και συμβάλλει στη διοργάνωση δραστηριοτήτων κατά των διακρίσεων κατά τη διάρκεια διαφόρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Γι' αυτό το λόγο διοργανώνονται ετησίως σχεδόν 100 πολιτιστικές εκδηλώσεις: συναυλίες, εκθέσεις τέχνης, κοινωνικές συγκεντρώσεις, αναγνώσεις ποίησης, γευσιγνωσίες γαστρονομικής κληρονομιάς και παρουσιάσεις βιβλίων.

Η δεύτερη ομάδα-στόχος είναι οι κοινότητες των εθνικών μειονοτήτων. Το KИTKC προσπαθεί να διατηρήσει την πολιτιστική ταυτότητα των εθνικών μειονοτήτων και να ενθαρρύνει την ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία της διαπολιτισμικής Λιθουανίας. Για τον λόγο αυτό το KИTKC διοργανώνει εκπαιδεύσεις και σεμινάρια για τους ηγέτες των κοινοτήτων των εθνικών μειονοτήτων, τα ενεργά μέλη της οργάνωσης και τους νέους. Η οργάνωση αφιερώνει μεγάλη προσοχή και δίνει προτεραιότητα στους νέους που προέρχονται από την κοινότητα των εθνικών μειονοτήτων και των περιθωριοποιημένων ομάδων. Γίνονται προσπάθειες να τους ενθαρρύνει να συμμετάσχουν σε πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητες, να τους παρακινήσει να δραστηριοποιηθούν, να

προσφέρουν εθελοντική εργασία και να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους. Επί του παρόντος, το ΚΙΤΚΚ διαθέτει μια ομάδα υπαλλήλων 5 ατόμων και μια δεύτερη κατοικία για τα ενεργά μέλη περισσότερων από 12 συλλόγων εθνικών μειονοτήτων στο Κάουνας, καθένας από τους οποίους αποτελείται από περισσότερα από 100 μέλη. Συγκεντρώνονται και συναντώνται καθημερινά στις εγκαταστάσεις του ΚΙΤΚΚ για διάφορες δραστηριότητες.

Το ΚΙΤΚΚ έχει δρομολογήσει διεθνή έργα στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για τη δια βίου μάθηση (Grundtvig, Leonardo) και του προγράμματος "Νεολαία σε δράση". Τώρα, δραστηριοποιείται στα προγράμματα Erasmus+ KA1 και KA2 (έχει ήδη ολοκληρώσει και ξεκινήσει συνεργασίες σε 25 διεθνή προγράμματα που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή ιθαγένεια, τη συμμετοχή των νέων, τις διαπολιτισμικές αξίες, τις ΤΠΕ, τη μη τυπική εκπαίδευση, τον εθελοντισμό κ.λπ.)

Το προσωπικό του Κέντρου συμμετέχει σε διεθνείς εκπαιδεύσεις και σεμινάρια για την ανάπτυξη των προσόντων. Συμμετέχουν σε συνέδρια, εργαστήρια, ανταλλαγές νέων και άλλες εκδηλώσεις στο πλαίσιο προγραμμάτων της ΕΕ.

2.2.4. LATVIJAS KULTURAS AKADEMIJA (Λετονία)

Η Λετονική Ακαδημία Πολιτισμού είναι ένα διεπιστημονικό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πολιτισμού και τέχνης και ένα κέντρο πολιτιστικής έρευνας, καλλιτεχνικού έργου και δημιουργικής επιχειρηματικότητας.

Ιδρύθηκε το 1990 και έχει συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής έρευνας, των παραστατικών τεχνών (θέατρο και χορός), του κινηματογράφου και των οπτικοακουστικών τεχνών, καθώς και των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών στη Λετονία και στο εξωτερικό.

Επί του παρόντος, περίπου 500 ανερχόμενοι ειδικοί στον τομέα του πολιτισμού συμμετέχουν στα διάφορα υποπρογράμματα που προσφέρει η Λετονική Ακαδημία Πολιτισμού.

Από το 2015, η Λετονική Ακαδημία Πολιτισμού είναι μέλος της PLETA - Πλατφόρμα Ευρωπαϊκών Ακαδημιών Θεάτρου. Συγκεντρώνοντας οκτώ θεατρικές ακαδημίες από 8 διαφορετικές χώρες, η PLETA δημιουργεί μια ισχυρή "κοινότητα πρακτικής" που γνωρίζει τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα αυτό και ότι η θεατρική εκπαίδευση κινείται προς τις υπάρχουσες εθνικές πρακτικές. Επιπλέον, μέσω συμπαραγωγών, τα μέλη της PLETA θέλουν να ανακαλύψουν νέους τρόπους για να δώσουν στους νέους επαγγελματίες έναν ευρύτερο ευρωπαϊκό προσανατολισμό.

Από το 2018, η Λετονική Ακαδημία Πολιτισμού έχει γίνει μέλος του οργανισμού της πλατφόρμας NORTEAS. Το NORTEAS είναι ένα δίκτυο Nordplus των σκανδιναβικών και βαλτικών ιδρυμάτων παραστατικών τεχνών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με 17 οργανισμούς-μέλη. Το NORTEAS ενθαρρύνει τους φοιτητές και τους καθηγητές να αναζητήσουν την καινοτομία και νέες προσεγγίσεις σε ήδη καθιερωμένες πρακτικές μέσω της ανταλλαγής γνώσεων, εμπειριών και οράματος για τις σύγχρονες παραστατικές τέχνες και την εκπαίδευση. Στόχος της πλατφόρμας είναι η δικτύωση, η ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας και η διδασκαλία του θεάτρου και του χορού στη Σκανδιναβική-Βαλτική περιοχή.

2.2.5. DOREA EDUCATIONAL INSTITUTE (Κύπρος)

Το Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο DOREA είναι μια μη κερδοσκοπική ΜΚΟ που ιδρύθηκε το 2012 στην Κύπρο. Το γενικό πεδίο δραστηριότητας του Εκπαιδευτικού Ινστιτούτου DOREA είναι να προσφέρει υψηλής ποιότητας μη τυπική εκπαίδευση για νέους και ενήλικες, καλύπτοντας τους τρεις βασικούς τομείς της μη τυπικής εκπαίδευσης: κοινωνικοπολιτιστική εκπαίδευση, εκπαίδευση για προσωπική ανάπτυξη και επαγγελματική κατάρτιση.

Οι επαγγελματίες που εργάζονται στη DOREA, τόσο ως εργαζόμενοι όσο και ως εξωτερικοί εκπαιδευτές, ειδικεύονται στην παροχή άριστων και εφαρμόσιμων λύσεων για όσους επιθυμούν να συνεχίσουν την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη μέσω προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης.

Η DOREA είναι ένας διεθνής πάροχος εκπαιδευτικών μαθημάτων που δραστηριοποιείται σε 12 χώρες της ΕΕ (Κύπρος, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Τσεχική Δημοκρατία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία, Βουλγαρία, Κροατία, Ουγγαρία και Γαλλία) και παρέχει κατάρτιση για το προσωπικό των σχολείων, τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων, τα πανεπιστήμια, τους οργανισμούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης κ.λπ.

Η DOREA έχει αναπτύξει περισσότερα από 35 διαφορετικά μαθήματα (συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων κοινωνικών δεξιοτήτων/υπηρεσιών προσωπικού, γλωσσικών μαθημάτων, μαθημάτων ΤΠΕ, μαθημάτων διαχείρισης έργων κ.λπ.). Και τα 35 μαθήματα έχουν σχεδιαστεί με βάση την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και εγκάρσιων ικανοτήτων, που συχνά αναφέρονται ως βασικές ή ήπιες δεξιότητες. Αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της προσωπικής ανάπτυξης ενός ατόμου. Οι εγκάρσιες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες αποτελούν τα θεμέλια για την ανάπτυξη των σκληρών δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται για την επιτυχία στην αγορά εργασίας.

Οι δεξιότητες και οι ικανότητες έχουν ιεραρχική δομή με τα ακόλουθα πέντε σημεία:

- Σκέψη (επίλυση προβλημάτων και λήψη αποφάσεων κ.λπ.)
- Γλώσσα (Αγγλικά, Ισπανικά, Γαλλικά μαθήματα)
- Εφαρμογή των γνώσεων (ΤΠΕ, STEM, κυβερνοασφάλεια)
- Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις (ομαδική εργασία, διαπολιτισμική επικοινωνία κ.λπ.)
- Στάσεις και αξίες (συναισθηματική νοημοσύνη κ.λπ.)

Η ομάδα αποτελείται από περισσότερους από 40 εκπαιδευτές που είναι ειδικοί στους ακόλουθους τομείς: STE(A)M, ψυχολογία, NLP, κοινωνιολογία, ΤΠΕ, διαχείριση έργων και κυβερνοασφάλεια.

2.3. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

2.3.1. Περιγραφή ήχου στις εικαστικές τέχνες (Λιθουανία)

Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο έμαθαν πώς να προετοιμάζουν μια λεκτική περιγραφή για ένα έργο τέχνης. Η ηχητική περιγραφή για τις οπτικές τέχνες υλοποιείται με τη μορφή αρχείων ήχου. Περιλαμβάνονται στους ηχητικούς οδηγούς. Χάρη σε αυτά, οι τυφλοί μπορούν να δουν έργα στον τομέα, για παράδειγμα, της ζωγραφικής, της φωτογραφίας, της γλυπτικής και των εγκαταστάσεων. Οι περιγραφές δημιουργούνται από το γενικό σε λεπτομέρειες με συνεχή, γραμμικό τρόπο, ώστε ένα τυφλό άτομο να μπορεί εύκολα να συνδέσει τα επόμενα στοιχεία της εικόνας.

Το εργαστήριο διεξήχθη από ειδικούς επί του θέματος:

- Kristina Meilūnaitė, ειδικός στην οπτικοακουστική μετάφραση στο Πανεπιστήμιο του Βίλνιους.
- Διδακτορικό δίπλωμα. Laura Niedzviegienė - ερευνήτρια και επαγγελματίας του Πανεπιστημίου του Βίλνιους
- Lina Ruodžiušienė Υπεύθυνη έργων πολιτισμού και τέχνης, Λιθουανική Ένωση Τυφλών και ατόμων με προβλήματα όρασης.
- Rasa Chmieliauskaitė - αρχιτέκτονας
- Andrius Jakučionis - λέκτορας

2.3.2. Περιγραφή ήχου σε ταινίες (Λετονία)

Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο έμαθαν θεωρητικές και πρακτικές αρχές για τη δημιουργία ηχητικών περιγραφών ταινιών. Επιπλέον, γνώρισαν τις ανάγκες των αποδεκτών των ηχητικών περιγραφών λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο και το βαθμό απώλειας όρασης των τυφλών.

Η ακουστική περιγραφή σε μια ταινία ή μια τηλεοπτική εκπομπή έχει τη μορφή ενός πρόσθετου soundtrack μεταξύ των διαλόγων. Η περιγραφή δεν καλύπτει κάθε διαθέσιμο κενό, δεν παρουσιάζει τα κίνητρα ή τις προθέσεις του χαρακτήρα που παρουσιάζεται στην ταινία και δεν χαρακτηρίζει τους γνωστούς ήχους. Με αυτόν τον τρόπο, επιτρέπει στους τυφλούς και τους θεατές με προβλήματα όρασης να ακούσουν τα συναισθήματα στις φωνές των ηθοποιών και να ακούσουν το ηχητικό υπόβαθρο της εικόνας. Περιγράφονται τέτοια οπτικά στοιχεία της σύνθεσης της κινηματογραφικής εικόνας, όπως η σκηνοθεσία, το σκηνικό, το παιχνίδι των ηθοποιών, τα κοστούμια, τα χρώματα και το φως, τα οποία οι τυφλοί δεν μπορούν να δουν μόνοι τους.

Το εργαστήριο καθοδηγήθηκε από ειδικούς επί του θέματος:

- Marta Żaczkiewicz, περιγραφέας ήχου, δημιουργός υποτίτλων για κωφούς, συγγραφέας υποτίτλων στο DESKRYPCJA.PL. Πρόεδρος και ιδρύτρια του Ιδρύματος Ανοικτού Πολιτισμού και Τέχνης
- Ugo Marsili, Λέκτορας, Επικεφαλής της μονάδας Βρετανικής Νοηματικής Γλώσσας, Επικεφαλής της μονάδας Διαφορετικότητας και Ένταξης, Υπεύθυνος Αναπηρίας στο Πανεπιστήμιο του Reading

2.3.3. Ακουστική περιγραφή σε θεατρικές παραστάσεις (Ρουμανία)

Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο απέκτησαν νέες δεξιότητες και έμαθαν τις αρχές της δημιουργίας σεναρίων ακουστικής περιγραφής για θεατρικά έργα. Έμαθαν μεθόδους δημιουργίας διάθεσης με τη διαφοροποίηση του ρυθμού και της έντασης της φωνής, την προσαρμογή του ρυθμού στη δράση και τον τρόπο εναρμόνισης της φωνής με άλλα ηχητικά εφέ. Το εργαστήριο πραγματοποιήθηκε στη Ρουμανία. Το εργαστήριο διεξήγαγε ένας ειδικός στον συγκεκριμένο τομέα.

Η ακουστική περιγραφή σε μια θεατρική παράσταση διαβάζεται ζωντανά. Οι σκηνές περιγράφονται μεταξύ των διαλόγων των ηθοποιών. Όπως και στην ταινία, η ακουστική περιγραφή δεν καλύπτει κάθε διαθέσιμο κενό, δεν αναπαριστά τα κίνητρα ή τις προθέσεις των χαρακτήρων και δεν περιγράφει οικείους ήχους. Ωστόσο, επιτρέπει στους τυφλούς και τους θεατές με προβλήματα όρασης να ακούσουν τα συναισθήματα στις φωνές των ηθοποιών και να ακούσουν τη μουσική και τα ηχητικά εφέ.

Περιγράφονται οπτικά στοιχεία όπως η σκηνοθεσία, η σκηνογραφία, το παιχνίδι των ηθοποιών, τα κοστούμια, τα χρώματα και το φως, τα οποία οι τυφλοί δεν μπορούν να δουν μόνοι τους.

Το εργαστήριο διεξήχθη από ειδικούς επί του θέματος:

- Ana Maria Ursu από το Teatrul Basca στην Τιμισοάρα - ηθοποιός σε ιδρυματικές και ανεξάρτητες σκηές
- Mircea Bucur από το Ίδρυμα Cartea Călătoare
- Anca Munteanu - θεατρικός συγγραφέας

2.3.4. Υποτιτλισμός για κωφούς σε ταινίες, θεατρικές παραστάσεις και τηλεοπτικά προγράμματα (Κύπρος)

Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο έμαθαν πώς να προετοιμάζουν υπότιτλους για ταινίες, θεατρικές παραστάσεις και τηλεοπτικά προγράμματα. Έμαθαν για τη μέθοδο που διευκολύνει τα άτομα με προβλήματα ακοής να κατανοούν τα οπτικοακουστικά μηνύματα. Επιπλέον, απέκτησαν επίσης πρακτική εμπειρία στην προετοιμασία υποτίτλων, λαμβάνοντας υπόψη την πλήρη παρουσίαση του soundtrack, συμπεριλαμβανομένων των ήχων εκτός του επιπέδου διαλόγου. Τέλος, γνώρισαν τις ανάγκες και τον κόσμο των κωφών ατόμων, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα ακοής.

Το εργαστήριο σχεδιάστηκε και καθοδηγήθηκε από την κα Gabriela Telekfalvi. Η κ. Gabriela Telekfalvi είναι η ιδρύτρια του "Λαβύρινθου των αισθήσεων", ενός εργαστηρίου που διευκολύνεται από το disABILITY AWAREness και το οποίο παρακολούθησαν περισσότεροι από 25.500 συμμετέχοντες (παιδιά, νέοι, οργανώσεις και επιχειρήσεις σε 18 χώρες) με τη συμμετοχή 2000 εκπαιδευμένων εθελοντών. Το 2017, ο "Λαβύρινθος των αισθήσεων" κέρδισε το Βραβείο Κοινωνικού Αντίκτυπου του Impact Hub Athens και σήμερα είναι ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Παιδείας.

3. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΣΕ ΚΑΘΕΝΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Κάθε εταίρος παρείχε πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσονται οι ηχητικές περιγραφές και οι υπότιτλοι για τους κωφούς στη χώρα τους.

3.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΉΧΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ

Για πρώτη φορά εμφανίστηκε το 1999, αλλά μόνο σε ταινίες που χρησιμοποιούσαν παγωμένα καρέ. Αυτά ήταν τα λεγόμενα typhlofilms που δεν επιτράπηκε ποτέ να προβληθούν δημόσια στους κινηματογράφους.

2006

Στον κινηματογράφο "Pokoń" στο Białystok πραγματοποιήθηκε η πρώτη *κινηματογραφική* προβολή μιας ταινίας πλήρους μήκους με ακουστική περιγραφή με τίτλο "Stażyści".

2007

- Πρώτη τηλεοπτική σειρά με ακουστική περιγραφή - σειρά *Ranczo*,
- πρώτος αγώνας ποδοσφαίρου - αγώνας που διεξήχθη στο Białystok,
- πρώτη θεατρική παράσταση με ακουστική περιγραφή - Κουκλοθέατρο Μπιαλιστόκ, παράσταση με τίτλο "*Jest królik na księżycu*".

2008

Η πρώτη ταινία μεγάλου μήκους στην Πολωνία με ηχητική περιγραφή για τυφλούς και υπότιτλους για κωφούς σε DVD - TiM Film Studio, έχει τίτλο "*Katyn*".

2009

- Πρώτη έκθεση εικαστικών τεχνών με ακουστική περιγραφή στο Białystok, στην γκαλερί Arsenal, αναδρομική έκθεση του Marek Kijewski με τίτλο "*Drzę więc cały, gdy mogę was ozłotic*",
- πρώτη ακουστική περιγραφή των εκθεμάτων από τον Εκπαιδευτικό Κήπο του Δάσους,
- πρώτος ακουστικός οδηγός με ακουστική περιγραφή της έκθεσης του μουσείου.

2010

- Για πρώτη φορά ετοιμάστηκε η ακουστική περιγραφή για έναν μνημειακό πίνακα, το "*Panorama Racławicka*" των Jan Styka και Wojciech Kossak,

- η πρώτη βιντεοτέχνη με ακουστική περιγραφή - Vernissage της έκθεσης "Art Show", βιντεοτέχνη του Jakub Jasiukiewicz, με τίτλο "Pogoda ducha" στη γκαλερί Slodownia,
- Ανακοινώθηκαν τα πρώτα πολωνικά πρότυπα για τη δημιουργία ηχητικής περιγραφής για οπτικοακουστικές παραγωγές - Bialystok, Ίδρυμα Ηχητικής Περιγραφής,
- πρεμιέρα της ταινίας "Chopin. Η επιθυμία για αγάπη" με ακουστική περιγραφή. Προετοιμάστηκε σε δύο γλωσσικές εκδόσεις - πολωνικά και αγγλικά. Για πρώτη φορά στην ιστορία, η ακουστική περιγραφή μεταφράστηκε από άλλη γλώσσα στα αγγλικά,
- πρώτη ηχητική περιγραφή για το ντοκιμαντέρ - το Κέντρο Πληροφόρησης των Κρατικών Δασών σε συνεργασία με το Ίδρυμα Περιγραφής Ήχου ετοίμασαν ηχητικές περιγραφές για τρία ντοκιμαντέρ για τη φύση με τίτλο "Na skraju lasu", "Moczary i urczyska" και "Rok w puszczy",
- χάρη στις δραστηριότητες του Piotr Strzymiński, ξεκίνησε επίσης η ακουστική περιγραφή στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Γκντίνια.

2011

- Το πρώτο παραμύθι με ακουστική περιγραφή που δημιουργήθηκε και διαβάστηκε από παιδιά, μια κινηματογραφική διασκευή του παραμυθιού "Len" του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν,
- δημιουργείται η πρώτη εικονική γκαλερί με ακουστική περιγραφή που δημιουργήθηκε από παιδιά στο πλαίσιο του προγράμματος "Słowa zaklęte w obrazie, czyli o tym, jak tworzy się film", Η πολωνική τηλεόραση μετέδωσε την πρώτη σειρά με την ακουστική περιγραφή "Tajemnica twierdzy szyfrów" τον Ιούλιο. Μετέδωσε τη σειρά "Londoners",
- οι πρώτες εκπομπές με χρήση ακουστικής περιγραφής - Πολωνικό Ραδιόφωνο Bialystok, εκπομπές που πραγματοποιήθηκαν από το Ίδρυμα Ακουστικής Περιγραφής σε συνεργασία με τους Συλλόγους Πολιτιστικής Εκπαίδευσης "WIDOK". Οι εκπομπές παρουσίαζαν έργα στον τομέα των εικαστικών τεχνών από την προϊστορία έως σήμερα.

2019

Ψηφίστηκε ο νόμος για την προσβασιμότητα, **σύμφωνα με** τον οποίο η ακουστική περιγραφή καθίσταται υποχρεωτική για τους δημόσιους φορείς. Από τις 23 Σεπτεμβρίου 2020, όλοι οι δικτυακοί τόποι (νέοι και παλιοί) πρέπει να διαθέτουν ηχητική περιγραφή σύμφωνα με τα κριτήρια WCAG - Ακουστική περιγραφή ή εναλλακτική λύση για τα μέσα ενημέρωσης (ηχογράφηση).

Επί του παρόντος, η ακουστική περιγραφή χρησιμοποιείται ευρέως στην τηλεόραση και στις ταινίες σε DVD. Όλο και περισσότερες νέες ταινίες κυκλοφορούν με ηχητική περιγραφή, η οποία μπορεί να

προβληθεί στους κινηματογράφους, επειδή ορισμένοι κινηματογράφοι διαθέτουν ειδικό εξοπλισμό για να χρησιμοποιούν ή εξοπλισμό για να τρέχουν μια ειδική εφαρμογή, AUDIO MOVI.

3.2. ΑΚΟΥΣΤΙΚΉ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Η πρώτη τεκμηριωμένη δοκιμή της ζωντανής AD χρονολογείται από το 2000. Πρόκειται για την ταινία "Land of Silence and Darkness" (ταινία του 1971 του Γερμανού σκηνοθέτη Werner Herzog). Ο ζωντανός σχολιασμός έγινε από τον Λιθουανό σκηνοθέτη Audrius Stonys στις 3 Απριλίου 2000.

Το 2012 αποτέλεσε σημείο καμπής στον τομέα της λιθουανικής ακουστικής περιγραφής. Το 2012 κυκλοφόρησε η πρώτη λιθουανική ταινία με ακουστική περιγραφή σε μορφή DVD. Ήταν η ταινία "Anarchija Žirmūnuose" σε σκηνοθεσία του Saulius Drunga. Το επόμενο έτος, στο Πανεπιστήμιο του Βίλνιους στο Κάουνας, το πρόγραμμα σπουδών οπτικοακουστικής μετάφρασης εισήγαγε έναν νέο κλάδο - την ακουστική περιγραφή. Από το 2012, έχουν εκπονηθεί δεκαεπτά θεατρικά έργα με ηχητική περιγραφή, σχεδόν δύο θεατρικά έργα ανά έτος. Μέχρι τις αρχές του 2018, το Θέατρο Ακουστικής Περιγραφής ήταν ο πιο ανεπτυγμένος τομέας ακουστικής περιγραφής στη Λιθουανία.

Τον Ιανουάριο του 2018 κυκλοφόρησε το πρώτο τηλεοπτικό προϊόν στη Λιθουανία με ακουστική περιγραφή, η κλασική λιθουανική ταινία "Gražuolė" ("Όμορφο κορίτσι" σε σκηνοθεσία Arūnas Žebriūnas το 1969).

Τον Ιανουάριο του 2019, για πρώτη φορά στην ιστορία της λιθουανικής τηλεόρασης, ένα προϊόν με ακουστική περιγραφή μεταδόθηκε σε πραγματικό χρόνο με κλειστή ακουστική περιγραφή. "Laisvės kaina. Disidentai" ("Το τίμημα της ελευθερίας. Διαφωνούντες") του Alvydas Šlepikas.

Τον Αύγουστο του 2019 κυκλοφόρησε η σειρά "Bloga mergaitė" ("Κακό κορίτσι") με συνολικά 85 επεισόδια με ηχητική περιγραφή, καθένα από τα οποία διαρκεί περίπου 25 λεπτά.

Ορισμένα από τα ετήσια κινηματογραφικά φεστιβάλ της Λιθουανίας προετοιμάζουν επίσης τουλάχιστον μία επιλεγμένη ταινία με ακουστική περιγραφή για το φεστιβάλ.

Την 1η Ιανουαρίου 2020 τέθηκαν σε ισχύ αλλαγές που καθορίζουν πώς θα αυξηθεί ο αριθμός των τηλεοπτικών προϊόντων του εθνικού ραδιοτηλεοπτικού φορέα με ακουστικές περιγραφές στη Λιθουανία στο εγγύς μέλλον. Επιπλέον, τα τηλεοπτικά προγράμματα που είναι προσαρμοσμένα στο κοινό με προβλήματα όρασης πρέπει να αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10 % του συνολικού μηνιαίου τηλεοπτικού χρόνου. Χάρη σε αυτές τις αλλαγές, ο αριθμός των ταινιών και σειρών με ακουστικές περιγραφές στη Λιθουανία αυξάνεται.

Τρέχουσα κατάσταση:

- Κινηματογράφος, κινηματογράφος

Το λιθουανικό κινηματογραφικό κέντρο παράγει περίπου πέντε ταινίες από κλασικές ταινίες του λιθουανικού κινηματογράφου με ηχητική περιγραφή ετησίως. Αυτά τα βίντεο με ακουστική περιγραφή είναι διαθέσιμα στη Λιθουανική Βιβλιοθήκη για τους Τυφλούς.

- Τηλεόραση

Είκοσι πέντε ώρες ετησίως στην εθνική τηλεόραση. Η SDH δημιουργείται μία φορά την εβδομάδα στην ιδιωτική τηλεόραση. Η εθνική τηλεόραση προτείνει συνήθεις υπότιτλους, όχι SDH.

- Θέατρο

2-3 παραστάσεις ετησίως, με πρωτοβουλία της Λιθουανικής Ένωσης Τυφλών και ατόμων με προβλήματα όρασης).

- Μουσεία/εκθέσεις

Μόνο στις μεγαλύτερες πόλεις.

3.3. ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΛΕΤΟΝΙΑ

Όσον αφορά τις ηχητικές περιγραφές και τους υπότιτλους που απευθύνονται σε άτομα με προβλήματα όρασης και ακοής, πρέπει να αναφερθεί η τρέχουσα κατάσταση στη Λετονία. Όσον αφορά τον κινηματογράφο, αυτή τη στιγμή, οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενες πρακτικές είναι οι *υπότιτλοι και η μεταγλώττιση*. Οι υπότιτλοι απευθύνονται σε άτομα που δεν κατανοούν τη γλώσσα (ή τις γλώσσες) της ταινίας - αυτή η μορφή χρησιμοποιείται τα τελευταία 30 χρόνια στις κινηματογραφικές προβολές στη Λετονία. Η μεταγλώττιση χρησιμοποιείται κυρίως για ταινίες κινουμένων σχεδίων και για νεαρότερο κοινό για να ελαχιστοποιηθεί ο περιορισμός της προσοχής και να ληφθεί υπόψη ότι οι θεατές ηλικίας 3-6 ετών συχνά δεν μπορούν ακόμη να διαβάσουν.

Σε ορισμένες προβολές, και ιδίως σε φεστιβάλ όπως το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Ρίγας (RIGA IFF) και σε προβολές όπως το Baltic Sea Docs, πραγματοποιείται ταυτόχρονη *μετάφραση στα λετονικά (ακουστικά)*. Οι υπότιτλοι και η ταυτόχρονη μετάφραση στα ακουστικά είναι πρακτικές που είναι πιο συνηθισμένες σε φεστιβάλ, αναδρομές ταινιών και ειδικές προβολές.

Εν τω μεταξύ, οι *υπότιτλοι για κωφούς και η ακουστική περιγραφή (AD)* εξακολουθούν να αποτελούν καινοτόμες πρακτικές για τον λετονικό κινηματογράφο και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε αυτόν τον τομέα και τον πολιτισμό. Αν και πολλές υπηρεσίες streaming (Netflix, Amazon Prime, Apple TV κ.λπ.) είναι διαθέσιμες στη Λετονία, προσφέρουν οπτικοακουστικό περιεχόμενο με υπότιτλους για

κωφούς και ηχητική περιγραφή στα αγγλικά. Ο πάροχος της δημόσιας τηλεόρασης στη Λετονία και τα δύο τηλεοπτικά κανάλια του προσφέρουν υπότιτλους για διάφορα περιεχόμενα, τόσο στην τηλεόραση όσο και σε αρχεία. Επιπλέον, η εθνική τηλεόραση έχει επεκτείνει τη χρήση της διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα και παρέχει αυτή την υπηρεσία για περίπου το 30% του περιεχομένου για άτομα με προβλήματα ακοής.

Το 2022, το RIGA IFF, το οποίο θα πραγματοποιηθεί από τις 13 έως τις 23 Οκτωβρίου, σκοπεύει να γίνει το πρώτο θεσμικό και κινηματογραφικό γεγονός στη Λετονία που θα προσφέρει τουλάχιστον δύο λετονικές ταινίες με ηχητική περιγραφή στο ευρύτερο κοινό (συνεργασία με τη λετονική τηλεόραση), καθώς και τουλάχιστον το 20% των προβολών θα είναι υποτιτλισμένες για κωφούς. Επιπλέον, θα διοργανωθεί δημόσια διάλεξη σχετικά με την προσβασιμότητα του κινηματογράφου, την εισαγωγή της απλής γλώσσας και τις εργασίες για την ανάπτυξη του κοινού.

3.4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΉΧΟΥ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Η ακουστική περιγραφή που χρησιμοποιείται στο ρουμανικό θέατρο περιορίζεται σε λίγες παραστάσεις και αναπτύχθηκε με την υποστήριξη και τη συμμετοχή του Ιδρύματος Cartea Călătore. Το ίδρυμα αυτό υποστηρίζει την κοινωνική ένταξη των ατόμων με προβλήματα όρασης παρέχοντας ευκαιρίες εκπαίδευσης, πληροφόρησης και απασχόλησης στην κοινότητα. Το ίδρυμα συνεργάζεται κυρίως με την κινηματογραφική βιομηχανία, αλλά αναπτύσσει επίσης θεατρικά προϊόντα. Πρόκειται για μια επιτυχημένη εμπειρία που μπορεί να εξελιχθεί και να έχει σημαντικές δυνατότητες.

- Η ρουμανική σκηνή ευαισθητοποιείται και οι καλλιτέχνες αρχίζουν να αισθάνονται την ανάγκη να μοιραστούν τις δημιουργίες τους με όλα τα είδη κοινού, απομακρυνόμενοι από τις αυστηρά παραδοσιακές μορφές. Με αυτόν τον τρόπο, το θέατρο Basca, που ιδρύθηκε στην Τιμισοάρα, σε συνεργασία με την Ένωση Ceva de Spus, δημιούργησε μια διαδικτυακή παράσταση με πλήρη προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρία, η οποία μεταδόθηκε στις ιστοσελίδες και τις σελίδες Facebook και των δύο οργανισμών. Το έργο ονομάζεται "Teatr accesibil tuturor" ("Θέατρο προσβάσιμο σε όλους"), διευθύνεται από τον Σύλλογο Solidart και τον Σύλλογο Ceva de Spus και χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα "În stare de bine".
- Στο "Fluturii sunt liberi", σε σενάριο του Leonard Gershe και σκηνοθεσία της Ana Maria Ursu, παίζουν οι Simion Caragia, Jasmina Mitrici, Alina Ilea και Ioan Codrea. Η προσβασιμότητα της παράστασης εξασφαλίστηκε με την αφηγηματική περιγραφή, ενώ η ερμηνεία των χειρονομιών παρουσιάστηκε και για το ζωντανό κοινό.

- Η δωρεάν διαδικτυακή διανομή έχει ως στόχο να φτάσει σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους και να γίνει, με την πάροδο του χρόνου, η λεγόμενη "κοινή πρακτική" και όχι ένα μεμονωμένο γεγονός για τα άτομα με αναπηρία. Έκτοτε, αυτό έχει χρησιμεύσει ως παράδειγμα για τη θεατρική κοινότητα και βρίσκεται σε εξέλιξη.

3.5. ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δεν υπάρχουν προγράμματα ή μελέτες στον τομέα της ακουστικής περιγραφής και των υποτίτλων για κωφούς σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς. Δεν υπάρχουν συνεκτικές δράσεις, αλλά αξίζει να αναφερθούν ορισμένα καλά παραδείγματα όσων έχουν γίνει στο παρελθόν.

Μπράιγ

Την 4η Ιανουαρίου 2022, η οποία ορίστηκε με ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης ως Ημέρα Braille, η Παγκύπρια Οργάνωση Τυφλών ανακοίνωσε ότι η Κύπρος βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της λίστας όσον αφορά την εκπαίδευση στη γραφή Braille και υπενθυμίζει ότι η παγκόσμια κοινότητα όρισε την 4η Ιανουαρίου ως Ημέρα Braille, παρέχοντας μια μοναδική ευκαιρία στους εμπειρογνώμονες και στους ίδιους τους τυφλούς να ενημερώσουν την κοινωνία για τα θέματα που τους απασχολούν και τη μεγάλη σημασία της παραγωγής έργων στη γραφή Braille, εξασφαλίζοντας τους ίσες ευκαιρίες ανάγνωσης και πρόσβασης στη γνώση.

Δυστυχώς, η προώθηση και η διάδοση της γραφής Braille στους τυφλούς και στην κοινωνία, γενικότερα, δεν συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες του κυπριακού κράτους: Σημαντικά έγγραφα που αφορούν άμεσα τους πολίτες με οπτική αναπηρία, όπως η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, δεν είναι διαθέσιμα σε γραφή Braille. Επιπλέον, καθώς η ανθρωπότητα αγωνίζεται να προστατεύσει τους πολίτες της από την παγκόσμια ανθρωπιστική κρίση, η χώρα μας δεν έχει διαθέσει στους πολίτες με προβλήματα όρασης σημαντικές οδηγίες και σχετικές πληροφορίες για τα μέτρα προστασίας που λαμβάνει το κράτος. Τα τυφλά άτομα συνέχισαν επίσης να αποκλείονται από την ανάγνωση υλικού σε προσβάσιμες μορφές τα τελευταία χρόνια.

Ως αποτέλεσμα των πολιτικών που ακολούθησαν τα αρμόδια υπουργεία και οι κρατικές υπηρεσίες σε αυτά τα θέματα, ο αριθμός των τυφλών που εκπαιδεύτηκαν στην ανάγνωση και γραφή Braille τα τελευταία δέκα χρόνια μετριέται στα δάχτυλα του ενός χεριού, ενώ ο αριθμός των χρηστών Braille έχει μειωθεί σε ποσοστό που πλησιάζει το 50%.

Πολιτιστικοί χώροι: θέατρα και αρχαιολογικοί σταθμοί μερικώς προσβάσιμοι σε άτομα με προβλήματα όρασης

Η Σχολή Τυφλών Αγίου Βαρνάβα, σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ξεκίνησε το 2103 ένα πρόγραμμα για να καταστήσει τους αρχαιολογικούς χώρους της Κύπρου προσβάσιμους σε άτομα με προβλήματα όρασης.

Ξεκίνησε με την "Οικία του Διονύσου" στο Αρχαιολογικό Πάρκο της Πάφου, ακολουθούμενη από την "Οικία του Ευστόλιου", με εντυπωσιακά ψηφιδωτά, και το Αρχαίο Θέατρο στο Κούριο.

Η υλοποίηση του έργου περιελάμβανε τα εξής:

- εξέταση του χώρου και των υφιστάμενων σημάνσεων,
- παρουσίαση πληροφοριών για τους επισκέπτες,
- έρευνα και σχεδιασμός των αναγκών προσαρμογών για να καταστούν οι αρχαιολογικοί χώροι προσβάσιμοι,
- εγκατάσταση δίγλωσσων πινακίδων σε γραφή Braille,
- εγκατάσταση ανάγλυφων σχεδίων και χαρτών, καθώς και τρισδιάστατων μοντέλων του χώρου,
- κατασκευή ενός μοντέλου ψηφιδωτού (μοτίβο από τα δάπεδα του σπιτιού) με ανομοιόμορφες χρωματικές επιφάνειες, ώστε το νόημα και η συγκεκριμένη αναπαράσταση του ψηφιδωτού να είναι κατανοητά από άτομα με οπτικές αναπηρίες,
- εκτύπωση πληροφοριακού υλικού σε γραφή Braille, μεγάλου μεγέθους,
- εκπαίδευση του προσωπικού των αρχαιολογικών χώρων για την υποδοχή και τη συνοδεία επισκεπτών με οπτική αναπηρία κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους. Επιπλέον, οι ξεναγοί έχουν εκπαιδευτεί για την καθοδήγηση επισκεπτών με οπτικές αναπηρίες.

Από το 2014, η Σχολή Τυφλών Άγιος Βαρνάβας, σε συνεργασία με τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, ξεκίνησε το πρόγραμμα "Δείτε μας αλλιώς", με στόχο να καταστήσει τις θεατρικές παραστάσεις προσβάσιμες στους εκπαιδευόμενους της Σχολής Τυφλών και γενικότερα στα άτομα με οπτική αναπηρία. Για κάθε παράσταση, η Σχολή Τυφλών ετοιμάζει το πρόγραμμα της παράστασης σε γραφή Braille, μεγεθυμένη ή σε ηλεκτρονική μορφή, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε ατόμου, μαζί με πρόσθετη ανάλυση της τέχνης και περιγραφή της σκηνογραφίας. Οι συμμετέχοντες μπορούν να μελετήσουν τη σκηνογραφία και να αγγίξουν τα αντικείμενα και τα κοστούμια της παράστασης πριν συμμετάσχουν στην παράσταση. Έχουν επίσης την ευκαιρία να συνομιλήσουν με τους ηθοποιούς και τους σκηνοθέτες για την πλοκή και τους χαρακτήρες της παράστασης. Ο αριθμός των μαθητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αυξάνεται κάθε χρόνο. Καταβάλλονται επίσης προσπάθειες να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα ηχητική περιγραφή, που ήταν και ο αρχικός στόχος.

Το 2018, μια παράσταση που σκηνοθέτησε η Αθηνά Κάσιου στο ΘΟΚ (Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου) εγκαινίασε τους ελληνικούς υπότιτλους στο θέατρο, δίνοντας πρόσβαση στους κωφούς θεατρόφιλους. Αυτό γίνεται για να δοθεί πρόσβαση στους κωφούς θεατές που θα ήθελαν να

παρακολουθήσουν το έργο της Nina Raine, το οποίο διερευνά το λεπτό θέμα της κώφωσης και της επικοινωνίας των κωφών στην κοινότητα. Η παράσταση "Φυλές", που επέλεξε ο καλλιτεχνικός διευθυντής του ΘΟΚ Σάββας Κυριακίδης, έγινε αφορμή να τονωθεί και να φέρει το θέατρο σε μια μεγάλη ομάδα κωφών που ζουν στην Κύπρο (περίπου 2000). Οι "Φυλές" ανέβηκαν με ελληνικούς υπότιτλους, ενώ μετά την παράσταση έγινε συζήτηση του κοινού με τους δημιουργούς της παράστασης για τα θέματα που θίγει το έργο και τη δημιουργική διαδικασία του

Το 2019, η θεατρική ομάδα κωφών All in One ετοίμασε την παράσταση "Silence in the Mirror". Η παράσταση δεν έχει λόγια, δεν έχει μουσική και έχει μόνο λίγους ήχους. Τα κωφά παιδιά παρουσίασαν στο ακούον κοινό το δικό τους ταξίδι στο χρόνο, στο οποίο μπορούσαν να βιώσουν τα συναισθήματά τους, κυρίως τη σιωπή τους. Τη σιωπή, την οποία μοιράζονταν μόνο με τον καθρέφτη ή το παράθυρο του δωματίου τους. Οι προσκεκλημένοι θεατές μπορούσαν να ανοίξουν τα μάτια και τις καρδιές τους για να διαβάσουν τα χέρια και τα σώματά τους. Αυτό και μόνο είναι αρκετό για να στείλει το μήνυμα: "Είμαστε μια μειονότητα στις κοινότητές μας και δεν έχουμε προβλήματα μεταξύ μας".

4. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο εικοστός πρώτος αιώνας έχει φέρει πολλές τεχνικές λύσεις: ακουστική περιγραφή και υπότιτλοι για κωφούς, επιτρέποντας σε ομάδες με δυσλειτουργίες να ενταχθούν πλήρως στην κοινωνία, τον πολιτισμό και την τέχνη. Τα άτομα με αναπηρίες θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία ενός μόνιμου, σταθερού σχεδίου ένταξής τους στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή.

Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη καλών παραδόσεων και νομικών λύσεων που να εξασφαλίζουν την καθολική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στον πολιτισμό. Εμπόδιο στη χρήση των πολιτιστικών αγαθών από τους "αποκλεισμένους" σε πολλές χώρες είναι η κακή οργάνωση, η χαμηλή τεχνική και οικονομική ασφάλεια των πολιτιστικών ιδρυμάτων και, κυρίως, το ανεπαρκώς εκπαιδευμένο προσωπικό.

Το έργο "Ακουστική περιγραφή και υπότιτλοι κατά του αποκλεισμού" προτείνει την επίλυση του υπάρχοντος προβλήματος - μόνιμα μαθήματα κατάρτισης για τους εργαζόμενους στον τομέα του πολιτισμού. Ο παραπάνω οδηγός περιέχει τις αρχές που πρέπει να ακολουθούνται κατά τη δημιουργία ηχητικών περιγραφών και υποτίτλων για κωφούς.